

KURJER

NOWOGRÓDZKI

WILNO, ZAMKOWA 2. Tel. 2-28.

PRENUMERATA miesięczna z dostawą do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł, z przesyłką 7 zł. Konto czekowe PKO Nr. 82.82.

Opłata pocztowa włączona w cenę. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Administracja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

GENY OGŁOSZEN: wiersz milimetry 1-spaltowy w tekście 40 gr. Za tekstem 30 gr. Komunikaty oraz nadawane mierniki o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i za tekstem 6-ciospaltowy. Administracja nie przyjmuje materiałów od domniem. Terminy druku Administracji nie obowiązują.

ROLA POLITYCZNA GENERAŁA RYDZA SMIGŁEGO

Historia jest silniejsza niż choćby najlepiej napisana formuła prawna, a obyczaj konstytucyjny jest mocniejszy niż ustawa konstytucyjna. Gdy marsz. Cai redagował konstytucję i gdy wyłączał nominację generalnego inspektora sił zbrojnych z aktów wymagających kontrasygaty ministra — bynajmniej nie miał na myśli nadanie urzędowi generalnego inspektora stanowiska równorzędnego z premierem, bynajmniej nie zamierzał restaurować czegoś w rodzaju władzy hetmańskiej, która w dawnej Rzeczypospolitej konkurowała z władzą królewską. Wszak wiadomo, że obie nasze powojenne konstytucje miały wspólny los i z 17 marca 1921 i z 23 kwietnia 1935 były układane pod kątem stunku do Marszałka Rydz-Śmigłego — obie układane były w niekompletnym przekonaniu, że to właśnie On obejmie godność Naczelnika Państwa.

Tylko, że pierwsza była układana przez Jego przeciwników i dlatego starano Mu się jaknajbardziej przyszłe rządy utrudnić, jaknajbardziej Go w przyszłości uszykować, druga, ta nasza, była już pomysłana przez Jego najbliższego przyjaciela, osobistego i politycznego, była redagowana przez Jego byłą sekretarkę, a więc starala się strukturyzować i sił polityczną. Wiedzieliśmy np., że Marszałek nie wyrzeknie się nigdy wojska i dlatego oddano Mu wojsko, organizację wojska, generalnego inspektora do osobistego zarządu. Konstytucyjnie więc generalny inspektor miał zależeć nie od rządu, lecz od Prezydenta.

Ale oto w gorące żelazo świeżej konstytucji uderzył mocarny młot rzeczywistości, specjalnych warunków śmierci śp. Marszałka. Gen. Rydz-Śmigły zastępował

Marszałka jeszcze w Legionach, jeszcze za czasów mageduburskich, kiedy Marszałek, gen. Sosnkowski, pułk. Ślawek byli więźniami. Gen. Rydz-Śmigły cieszył się miłością wojska, posiadał niepospolity aurytety wśród społeczeństwa. I dla tego w dniu jego uroczystości przedstawiciele władzy zyczenia w traktach i orderach, dlatego jego imieniem siał się uroczystością narodową, dlatego fotografie dzieńnikarskie, zdjeżdżając go z prawej strony p. premiera, dlatego on, a nie premier stał się via facti drugą w osobą w państwie.

Pisałmy już wczoraj, że bezgraniczne zaufanie, które czuje nasza armia do osoby generała Rydza-Śmigłego uważamy za jeden z elementów siły narodowej. Wojsko, by być potężne, musi ko-chać swego wodza.

Nie więc dziwne, że w tych warunkach powstaje gorączkowe

pytanie jaką rolę polityczną zechce w Polsce odegrać generał Edward Rydz-Śmigły.

Omalwano są trzy możliwości: I. Generalat poprzecz grupę „pułkowników”.

Co to jest grupa „pułkowników” czy ona była, jest, czy też jej nigdy nie było i nie ma obecnie, napiszemy innym razem. Obecnie odkładając na stronę wszelkie „bezsensowności” powiedzmy, że jako dowód, iż generał skłania się w stronę „pułkowników” cytuję jego zażyłe stosunki z p.łk. Kołłątajem, gubernatorem Banku Polskiego, p.łk. Matuszewskim i Miedzińskim, a rząd ten przez niekiedy ostatnio pisali swój skonfiskowany artykuł wstępny.

II. Generalat poprzecz grupę „na-

Tutaj argumenty są mniej wi-

oczące, niema żadnego naprawia-

kiego p.łk. Koca koło generała, choć kilku oficerów z jego otoczenia sympatyzowało z tą grupą za czasów swojej młodości, kiedy „na-

Z.Z.Z. z bliz.ętami Romanem - Włodysławem i Władysławem - Romanem na cz. w. prow.ajając bolszewicko - kryminalny chaos do kraju.

III. Trzecia możliwość. General Rydz-Śmigły odegra

rolę w armii, to znaczy będzie o tyle tylko ingerował do spraw rządu, polityki etc. o ile wymagać tego będzie obronności naszego państwa i będzie powstrzymywał armię od angażowania się w politykę.

Mam własne, osobiste przekonanie co do tego, którą z tych trzech wyżej wymienionych dróg pójdzie gen. Rydz-Śmigły. Ale nie życzę sobie tego swego przypuszczenia wyjawiać publicznie. Uprzedzam także, że w artykule powyższym dobrze jest zakonspirować. Cat.

Wyjazd premiera Kościłkowskiego do Budapesztu

P. premierowi towarzyszą w podróży: wicemin. Rogoż Raczynski, wicemin. Kobyliński i zastępca dyr. Lubicki z MSZ oraz naczelnik Wydziału Prawnego Prezydium Rady Ministrów p. Łęgowski.

Na dworcu żegnali p. premiera: wicemin. Kobyliński i zastępca dyr. Lubicki z MSZ oraz naczelnik Wydziału Prawnego Prezydium Rady Ministrów p. Łęgowski.

Raczkiewicz, min. Świątosiński, p. premier Kościłkowski, min. Kalinowski, min. Kościłkowski, min. Kasprzycki, min. Krzemienicki, min. Beck, min. Urych, wicemin. Raczynski, min. Górski.

W pierwszą rocznicę nowej Konstytucji

Uroczysty moment złożenia pod aktami podłogi przez P. Prezydenta Rplii tej prof. Ignacego Mościńskiego, w dniu 23-go kwietnia 1935 roku na Zamku Królewskim w Warszawie, Obok P. Prezydenta stali ówczesni premier Walery Ślawek, młodo dalej ówczesni marszałkowie Izby Ustawodawczych Raczkiewicz i Świątosiński, wreszcie członkowie Rządu.

Premier belgijski przybywa do Polski

WARSZAWA. W nadchodzącą niedzielę, 26 bm. przybywa do Warszawy belgijski premier i minister spr. zagr. p. van Zeeland z małżonką. Pobyt p. van Zeelanda obliczony jest na 3 dni. W tym czasie p. van Zeeland przeżyje be-

dzia na audjencji przez Pana Prezydenta Rplii oraz złożony wizyty p. premierowi Kościłkowskiemu i ministrów sr. zagr. J. Beckowi. Z okazji pobytu p. van Zeelanda odbędzie się szereg przyjęć

Zajęto się Chęłmem

WARSZAWA. W dniu 24 kwietnia r. odbyło się drugie w bieżącym tygodniu posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Na posiedzeniu tem przedstawiciele poszczególnych ministrów złożyli sprawozdania ze stanu prac na wy-

czenie tych gmachów będzie uzgodniony z ogólnym planem inwestycyjnym. Komitet ekonomiczny ministrów przyjął również projekt dekretna nowelizującego dekret z dn. 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych, która to nowela pozwoli im objęcie pomocą finansową stępskich związków samorządowych. Wreszcie komitet ekonomiczny ministrów przyjął uchwałę w sprawie uregulowania zobowiązań P.Z.P.Z. oraz powołał specjalną komisję, która będzie miała za zadanie opracowanie wniosków w sprawie udrożnienia wytwórni maszyn rolniczych.

Walne zebranie Zarządu Federacji

WARSZAWA. Zgodnie z wyznaczeniem uchwalałom przez nadzwyczajne zebranie Federacji Polskich Związków Obródców i Oczyszcz., zwołane zostało przez zarząd stowarzyszenia Federacji nadzwyczajne walne zebranie zarządu i prezydium związków stowarzyszenia, celom realizacji postanowień zarządu głównego. Zebranie odbyło się 22 bm. przy udziale około 100 osób.

Następnie komitet ekonomiczny ministrów rozpatrzył szereg spraw bieżących. M. in. zdecydowano wykończenie gmachów kolejowych w Chęłmie i przeniesienie w przyszłości dyrekcji PKP z Rądo do Chęłmy. Program wyko-

Z pobytu premiera Kościłkowskiego w Budapeszcie

Oświadczenie p. premiera złożone przedstawicielom prasy

O godz. 18.45 w hotelu Dunapalota odbyło się przyjęcie dla prasy, na którym premier Kościłkowski złożył następujące oświadczenie:

Trudno mi w kilku słowach wyrazić wzruszenie, jakie odczuwam spowoda tak serdecznego przyjęcia, zgłotowanego przez rząd i naród węgierski po przybyciu moim do waszego kraju w charakterze reprezentanta Rzeczypospolitej polskiej.

Pragnę wyrazić moje serdeczne, z głębi serca płynące podziękowanie za ciepłe uściski, przyjęcia, któremi darzyliście mnie wraz z moją otoczką przez cały czas mego pobytu w waszym kraju. Tak, jak premier Gömbös na królewskim Wawelu był pod wrażeniem wspomnień tysiącletnich więzów, łączących Polskę i Węgry, tak i ja, bawący wśród was, odczuwam z głębokim przejęciem tę ścisłą spójność duchową, jaką od wieków łączy oba nasze narody.

Współnie, które odgrywając niezmienne ważną rolę w układzie naszych stosunków w przyszłości, nie przestając być i dziś podstawą wzajemnego współżycia między Polską a Węgrami. Historia ostatnich lat kilkunastu wykazała, że myślenie było nieadekwatne, iż można

WARSZAWA. W piątek, o godz. 9.30 p. premier Kościłkowski w otoczeniu członków delegacji polskiej złożył wspaniałe kwiaty pod pomnikiem legionistów, wzniesionym w r. 1931, w 20-tą rocznicę wyjazdu grupy ochotników z Budapesztu do legionów polskich.

Uroczystość ta odbyła się w bardzo podniosłym nastroju. O godz. 10.15 p. premier Kościłkowski wraz z członkami delegacji polskiej złożył wieniec a stop pomnika generała Bema.

O godz. 10.45 rozpoczęły się w prezydium rady ministrów rozmowy, w następstwie których doszło do podpisania konwencji konsularnej, konwencji o ekstradykcji i pomocy prawnej oraz umów gospodarczych. O godz. 12.45 w siedzibie posłata R. P. odbyło się przyjęcie dla delegacji polskiej. W czasie tego przyjęcia premier Kościłkowski prowadził ożywiony rozmowę z szeregiem osób z delegacji polskiej, podkreślając, że okoliczności, w jakich znajduje się ludność

WARSZAWA. W piątek, o godz. 9.30 p. premier Kościłkowski w otoczeniu członków delegacji polskiej złożył wspaniałe kwiaty pod pomnikiem legionistów, wzniesionym w r. 1931, w 20-tą rocznicę wyjazdu grupy ochotników z Budapesztu do legionów polskich. Uroczystość ta odbyła się w bardzo podniosłym nastroju. O godz. 10.15 p. premier Kościłkowski wraz z członkami delegacji polskiej złożył wieniec a stop pomnika generała Bema. O godz. 10.45 rozpoczęły się w prezydium rady ministrów rozmowy, w następstwie których doszło do podpisania konwencji konsularnej, konwencji o ekstradykcji i pomocy prawnej oraz umów gospodarczych. O godz. 12.45 w siedzibie posłata R. P. odbyło się przyjęcie dla delegacji polskiej. W czasie tego przyjęcia premier Kościłkowski prowadził ożywiony rozmowę z szeregiem osób z delegacji polskiej, podkreślając, że okoliczności, w jakich znajduje się ludność

opócz rozwój stosunków pomiędzy narodami tylko na czynnikach materialnych. Elementy moralne we współżyciu narodowym okazały się wyższe i trwalsze, i oto właśnie ta moralna, duchowa spójność między narodami polskim i węgierskim stwarza ten naturalny i trwały czynnik dalszego pogłębiania się przyjaznych stosunków między nami. Rozwój naszej kultury i gospodarczej współpracy z wami jest tego dowodem. Współpraca ta przejawia się w podjęciu szeregu układów wzajemnych, jako to umowy o współpracy kulturalnej, umowy handlowej, konwencji konsularnej i inne.

Głębokie wrażenie, jakie wywołuje u nas pobyt moim na Węgrzech, prawdziwy i wielki szacunek dla niezłomnej pracy narodu węgierskiego nad jego rozwojem kulturalnym i gospodarczym — rad będę po powrocie moim do kraju przekazać moim rodakom, którym szczerzy sentyment dla Węgier łączy zawsze żywo zainteresowanie z życiem i rozwojem waszego bohatereskiego narodu.

Na oświadczenie p. premiera Kościłkowskiego odpowiedział redaktor Atylu, wiceprez węgierskiego stowarzyszenia narodowego i naczelny redaktor „Magyarország”.

Na przyjęcie dziennikarzy przybył również premier Gömbös, który po zakończonych konferencjach towarzyszył premierowi Kościłkowskiemu do opory.

**MISJA ODWOLAWCZA POD.
DOCHODOWEGO**
dn. 28 i 29 bni. w Brześciu n. B.
Izbie Skarbowej zbiera się komi-
* cych, zaraz na drugi dzień wybuchy-
by nowe strajki w innych zakładach
gastronomicznych, a także u fryzjerów,
piekarzy i t. p. po kolei. Teraz nato-
miast nastąpi pewne otrzymanie

WKRÓTCIE

Redaktor Henryk Kassyanowicz